

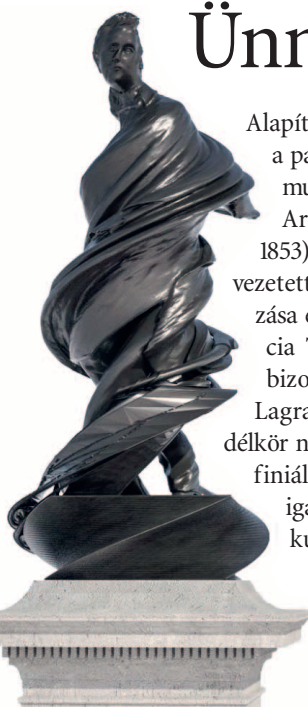
- [25] Kovács, L., Egy ember élete: Carl Djerassi (1923–2015). *Magy. Kém. Lapja* (2016) 71, 374–380.
- [26] Hargittai, I.; Hargittai, M., *Candid Science: Conversations With Famous Chemists*. Imperial College Press: London, 2000; 72–91.
- [27] Le Couteur, P.; Burrenson, J., Napoleon's buttons: 17 molecules that changed history. *Jeremy P. Tarcher: New York*, 2004; 201–222.
- [28] Luis Ernesto Miramontes. http://es.wikipedia.org/wiki/Luis_Ernesto_Miramontes (utolsó hozzáférés: 2017. 09. 07.).
- [29] Mann, J., The birth of the pill. *Chem. World* (2010) 7, 56–60.
- [30] Nikolchev, A. A brief history of the birth control pill. <http://www.pbs.org/wnet/need-to-know/health/a-brief-history-of-the-birth-control-pill/480/> (utolsó hozzáférés: 2017. 09. 07.).
- [31] Alejandro Zaffaroni. http://https://en.wikipedia.org/wiki/Alejandro_Zaffaroni (utolsó hozzáférés: 2017. 09. 15.).
- [32] Tweedy, B. D., Honoring Syntex's "Big Three". *Mod. Drug Discovery* (2004) 7, 29–29.
- [33] George Rosenkranz – Biography. http://www.liquisearch.com/george_rosenkranz/biography (utolsó hozzáférés: 2017. 09. 07.).
- [34] Fowler, G., Dr. Albert Bowers, 60, is dead; chemist who led Syntex Corp. *The New York Times*. 07/28/1990.
- [35] Harrington, P. J.; Lodewijk, E., Twenty Years of Naproxen Technology. *Org. Process Res. Dev.* (1997) 1, 72–76.
- [36] Center for Health Policy; Center for Primary Care and Outcomes Research. Dr. George Rosenkranz Prize for Health Care Research in Developing Countries. http://healthpolicy.fsi.stanford.edu/fellowships/rosenkranz_prize (utolsó hozzáférés: 2017. 09. 07.).
- [37] Feldman, N. Rosenkranz Prize Symposium celebrates young Stanford researchers improving health in developing countries. <http://medium.com/stanford-health-policy/rosenkranz-prize-symposium-celebrates-young-stanford-researchers-improving-health-in-developing-97f8e2078783> (utolsó hozzáférés: 2017. 09. 07.).
- [38] Carruthers, J. George Rosenkranz wins IBPA Personality of the Year 2016. <http://greatbridgelinks.com/george-rosenkranz-wins-ibpa-personality-year-2016/> (utolsó hozzáférés: 2017. 09. 07.).
- [39] Truscott, A., Suspect held in kidnapping of bridge player was in tournament. *The New York Times*. 07/23/1984.
- [40] UPI, Houston Men Convicted In Abduction at Tourney. *The New York Times*. 12/18/1984.
- [41] Burnham, D., Abducted bridge player released unhurt; 3 held. *The New York Times*. 07/22/1984.
- [42] Chemical Heritage Foundation. Scientists you must know: George Rosenkranz. A movie. 2015. <http://vimeo.com/82248690> (utolsó hozzáférés: 2017. 09. 07.).
- [43] Hitler-Jugend. <http://hu.wikipedia.org/wiki/Hitlerjugend> (utolsó hozzáférés: 2017. 09. 07.).
- [44] Proctor, R. N. Adolf Butenandt (1903–1995). Nobelpreisträger, Nationalsozialist und MPG-Präsident. Ein erster Blick in den Nachlass. <http://www.mpiwg-berlin.mpg.de/KWG/Ergebnisse/Ergebnisse2.pdf> (utolsó hozzáférés: 2017. 09. 07.).
- [45] Adolf Butenandt. http://hu.wikipedia.org/wiki/Adolf_Butenandt (utolsó hozzáférés: 2017. 09. 07.).
- [46] Rupert Viktor Oppenauer. http://de.wikipedia.org/wiki/Rupert_Viktor_Oppenauer (utolsó hozzáférés: 2017. 09. 07.).

ÖSSZEFOGLALÁS

Kovács Lajos: Egy teljes élet: Rosenkranz György

Rosenkranz György gyógyszerkutató vegyész, vállalkozó 1916-ban született Budapesten. A zürichi Svövetségi Műszaki Főiskolán szerzett doktorátust a Nobel-díjas Leopold Ružičkánál. A 2. világháború elől Kubába, majd Mexikóba menekült. A Syntex gyár kutatási igazgatójaként fiatal kutatókkal együtt először állított elő az ízületi gyulladások kezelésére használt kortizont. A Luis Miramontes és Carl Djerassi közreműködésével kifejlesztett első fogamzásgátló tablettá újabb mérföldkő volt a szteroid gyógyszerek történetében. A Syntex igazgatójaként további, részben ma is használt gyógyszereket állított elő. Jelen írás a kiváló kutató, szervező, szenvedélyes és sikeres bridzsjátékos életét és művét mutatja be.

Ünnepi szobor

Az Arago-szobor makettje. Wim Delvoye – részben 3D-modellezéssel készített – dugóhúzószzerűen csavarodó, barokkosan hullámozó szobrát a fény vizsgálata inspirálta

A kőtalapzat azonban a helyén maradt, és 1994-ben Arago-érem került az oldalára. Az érmek (mert több van) Dan Brown

Alapításának 350. évében új szobrot avattak a párizsi obszervatóriumban. Wim Delvoye munkája François Aragónak állít emléket. Arago (fizikus, csillagász, politikus; 1786–1853) az 1800-as évek elején meridiánmérést vezetett a méter minél pontosabb meghatározása érdekében – mert 1791 tavaszán a francia Tudományos Akadémia „mérésügyi” bizottsága (amelynek tagja volt például Lagrange, Laplace és Lavoisier) a métert a délkör negyedének tízmilliomod részeként definiálta. Arago később az obszervatórium igazgatója lett. Kiváló és sokoldalú fizikus volt: optikai munkái közül nevezetes például a fény hullámtermészetét alátámasztó „Poisson–Arago”-folt, az optikai aktivitás és az égboltny polarizációjának felfedezése; nem utolsósorban ő javasolta Fizeau-nak a híres, fénysebesség mérésére szolgáló kísérletet.

Arago tiszteletére már a 19. század végén állítottak szobrot a csillagvizsgálóhoz közeli téren, ahol a „párizsi meridián” a boulevard Aragót metszi, de a bronzot 1942-ben, a német megszállás idején beolvasztották.

Jan Dibbets Arago-érmei (N: észak, S: dél)

krimijében, *A Da Vinci-kódban* is megjelennek: „... Langdon már évek óta tudta, hogy Párizs utcáin, udvarain 135 ilyen, a járdába süllyesztett bronzmedál fémjelzi a városon áthaladó észak-déli tengelyt [délkört]. Egyszer végig is járta a nyomvonalat a Sacré-Coeurtól kiindulva északnak [északtól] a Szajján túl, egészen a régi párizsi csillagvizsgálóig. Ott fedezte fel a szent ösvény valódi jelentőségét.

A földgolyó eredeti főmeridiánja.
A világ első nulla hosszúsági foka.
Párizs ősi rózsavonala.”

Az éremsorozat Jan Dibbets „land art” alkotása. Dibbets ragaszkodott ahhoz (és Párizs vezetése mellé állt), hogy az üres kőtalapzat, az érmekkel együtt, „képzeletbeli emlékművet” alkosson. Ezért került az új szobor az obszervatórium kertjébe. **SV**